Запозичення
іншомовних слів в
українській мові
elenaranko.ucoz.ru

У процесі пізнання дійсності, розширення знань, з появою нових явищ і реалій у лексичній системі мови виявляються семантичні лакуни.

elenaranko.ucoz.ru

Причини входження інновацій у сучасну українську термінологію

необхідність якомога точніше відбити мінливу картину світу і таким чином сприяти більшій ефективності процесу спілкування між людьми

потреба впорядкування національної науково-технічної мови

elenaranko.ucoz.ru

У процесі запозичення можна виділити кілька етапів:

Зміни в іншомовних словах під час входження в мову-одержувач (фонемно-графемне та граматичне оформлення засобами мови-реципієнта, входження в лексико-семантичну систему мови-одержувача). На цьому етапі іншомовне слово вже можна вважати запозиченням

подальше функціонування в новій мовній системі запозиченого елемента та перетворення, пов’язані з цим процесом

інтеграція запозиченої лексичної одиниці в систему мови-одержувача. На цьому етапі запозичення вже повністю відповідає нормам нової мовної системи і не відрізняється від автохтонної лексики.

elenaranko.ucoz.ru

Причини запозичення

позамовні (зовнішні)

мовні (внутрішні)

elenaranko.ucoz.ru

До зовнішніх причин відносять:

- наявність більш-менш тісних політичних, економічних та культурних зв’язків між народами-носіями мов
- новаторство у будь-якій сфері діяльності однієї з мов
- усе виразніше дається взнаки мовний снобізм, мода
- прагнення справити враження знавця в певній галузі, що характерне, насамперед, для молоді, зокрема в комп’ютерній справі, оргтехніці

Необхідність такого виду запозичень пов’язана з потребою дати позначення новим предметам, явищам або поняттям, для яких у власній мові взагалі не було найменувань.

elenaranko.ucoz.ru

ВНУТРІШНІ ПРИЧИНИ:

тенденція до усунення омонімії питомого слова або полісемії, спрощення його смислової структури

звичка вживати іншомовне слово у зв'язку з тим, що в контекстах іншої мови позначення цього поняття або явища зустрічається рідко

необхідність уточнити відповідне поняття, розмежувати деякі смислові відтінки

частотність слова

необхідність усунути відмінності в мовній картині світу, заповнити відсутні ланки в мовній системі

один із шляхів заміни двочленного найменування одночленним

elenaranko.ucoz.ru

Особливого поширення, зрозумілості досягають

- терміни, які позначають актуальні, життєво необхідні поняття та явища
- терміни, які позначають актуальні, життєво необхідні поняття та явища

інвестор, альтернатива, лібералізація, підприємець, комерсант, бізнесмен, наркомафія, маклер, ваучер тощо

факс, ксерокс, байт, комп' ютеризація, пейджер, екосистема, еколог

elenaranko.ucoz.ru

Також міжнародна термінологія може змінюватися з часом, а кількість її зростати.

elenaranko.ucoz.ru

Медицини

аромотерапія, біоенерготерапевт, кріобіологія, денситометрія, кріокамера, кріохірург, сугестолог, клон, трансгенний

Економіки

аутстафінг, бартер, демпінг, когенерація, комерціалізація, маркетинг, траст, санація

Політики

віце-прем'єр, президент, імпічмент, індексація, лобізм, мажоритарник, піар, прес-тайм, пролонгація

Техніки

картридж, комп'ютер, монітор, принтер, смартфон

Спорту

аквабол, армрестлінг, дартс, петанк, кошонет, кікбоксер, пейнтбол, стронгестмен, плеймейкер.

elenaranko.ucoz.ru

лексика шоу-бізнесу

Із формуванням нових бізнесових сфер в українську мову приходять нові поняття, а разом з ними і терміни для їх позначення.

Лексика економічної, ринкової, банківської сфер

лексика реклами

elenaranko.ucoz.ru

Зазначимо, що важливу роль наразі відіграє термінологічна двомовність фахівців, пов’язана з глибоким вивченням іноземної мови.

elenaranko.ucoz.ru

На сьогодні особливої ваги набуває запозичення українською мовою *американських* лексем. Усе це пов'язано з екстралінгвальними факторами:

економічний потенціал США після Другої світової війни зростав нечуваними темпами

шалений розвиток передових технологій, науки, техніки, медицини

Америка суттєво зміцнила свої позиції на світовому просторі, заробивши репутацію наймогутнішої держави світу

elenaranko.ucoz.ru

Інтернаціоналізм

слово, що виникло спочатку в одній мові і потім з неї запозичене в більшість інших мов світу для позначення певного поняття.

СЕРЕД ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМІВ АНГЛІЙСЬКОГО ПОХОДЖЕННЯ МОЖНА НАЗВАТИ ТАКІ:

outsider	*аутсайдер*
auditor	*аудитор*
business	*бізнес*
barter	*бартер*
broker	*брокер*
voucher	*ваучер*
grant	*грант*
default	*дефолт*

elenaranko.ucoz.ru

Недоліки та переваги запозичення слів

- **запозичення стали загальновизнаними формами семантичного втілення найважливіших понять сучасного світу.**
- **Поява і збільшення кількості міжнародних елементів у словниковому складі мови сприяє ефективнішому використанню мови в процесах міжнародного обміну інформацією.**
- **уживання іншомовних назв, так званих екзотизмів, для номінації понять культури, побуту, національних особливостей чужого народу:** *райтер, корида, мачо, банджо, канцлер, гейша, матадор, шейк та ін.*

- **маємо проблему вживання небажаних іноземних кальок за наявності власних мовних відповідників**: *офіс – контора, блокбастер – бойовик, міленіум – тисячоліття, фіфті-фіфті – п'ятдесят на п'ятдесят тощо;*
- **різко зросла кількість міжгалузевих омонімів:** *кеш – економічний та комп'ютерний термін, шейк – танок і коктейль;*
- **постійно збільшується вживання іноземних штампів без перекладу, на зразок** *no problem, no comment, o'key, and company.*

elenaranko.ucoz.ru

ВИСНОВОК

Отже, особливої уваги набуває питання співвідношення національного та іншомовного, роль запозичень у розбудові системи сучасної української термінології. Сьогодні дуже важливо знайти «золоту середину» між невмотивованими запозиченими номінаціями наукових понять і вузьконаціональною замкненістю в розбудові термінології.

elenaranko.ucoz.ru

Дякую за увагу !!!
elenaranko.ucoz.ru